

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ നവമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

അംശുമാംശു തപസ്തേപേ ഗംഗാനയനകാമ്യയാ |
കാലം മഹാന്തം നാശകുനോത് തതഃ കാലേന സംസ്ഥിതഃ || 1 ||

ദിലീപസ്തത്സുതസ്തദ്വദശകുതഃ കാലമേയിവാൻ |
ഭഗീരഥസ്തസ്യ പുത്രസ്തേപേ സ സുമഹത് തപഃ || 2 ||

ദർശയാമാസ തം ദേവീ പ്രസന്നാ വരദാസ്മി തേ |
ഇത്യുക്തഃ സ്വമഭിപ്രായം ശശംസാവനതോ നൃപഃ || 3 ||

കോഽപി ധാരയിതാ വേഗം പതന്ത്യാ മേ മഹീതലേ |
അന്യഥാ ഭൂതലം ഭിത്ത്വാ നൃപ യാസ്യേ രസാതലം || 4 ||

കിം ചാഹം ന ഭൂവം യാസ്യേ നരാ മയ്യാമൃജന്ത്യഘം |
മൃജാമി തദഘം കൂത്ര രാജംസ്തത്ര വിചിന്ത്യതാം || 5 ||

ഭഗീരഥ ഉവാച

സാധവോ ന്യാസീനഃ ശാന്താ ബ്രഹ്മിഷ്ഠാ ലോകപാവനാഃ |
ഹരന്ത്യഘം ത്വംഗസംഗാത് തേഷ്വാസ്തേ ഹൃഘഭിദ്ധരിഃ || 6 ||

ധാരയിഷ്യതി തേ വേഗം രുദ്രസ്ത്വാത്മാ ശരീരിണാം |
യസ്മിന്നോതമിദം പ്രേതം വിശ്വം ശാഭീവ തന്തുഷു || 7 ||

ഇത്യുക്ത്വാ സ നൃപോ ദേവം തപസാതോഷയച്ഛിവം |
കാലേനാൽപീയസാ രാജംസ്തസ്യേശഃ സമതുഷ്യത || 8 ||

തഥേതി രാജ്ഞാഭിഹിതം സർവലോകഹിതഃ ശിവഃ |
ദധാരാവഹിതോ ഗംഗാം പാദപൂതജലാം ഹരേഃ || 9 ||

ഭഗീരഥഃ സ രാജർഷിർനിന്ദയേ ഭുവനപാവനീം |
യത്ര സ്വപിത്യുണാം ദേഹാ ഭസ്മീഭൂതാഃ സ്മ ശേരതേ || 10 ||

രഥേന വായുവേഗേന പ്രയാന്തമനുധാവതീ |
ദേശാൻ പുനന്തീ നിർദഗ്ധാനാസിഞ്ചത് സഗരാത്മജാൻ || 11 ||

യജ്ജലസ്പർശമാത്രേണ ബ്രഹ്മദണ്ഡഹതാ അപി |
സഗരാത്മജാ ദിവം ജഗ്മുഃ കേവലം ദേഹഭസ്മഭിഃ || 12 ||

ഭസ്മീഭൂതാംഗസംഗേന സ്വർയാതാഃ സഗരാത്മജാഃ |
കിം പുനഃ ശ്രദ്ധയാ ദേവീം യേ സേവന്തേ ധൃതവ്രതാഃ || 13 ||

ന ഹ്യേതത് പരമാശ്ചര്യം സ്വർധൂന്യാ യദിഹോദിതം |
അനന്തചരണാംഭോജപ്രസൂതായാ ഭവച്ഛിദഃ || 14 ||

സന്നിവേശ്യ മനോ യസ്മിംഹർ -
രദ്ധയാ മൂനയോദ്യമലാഃ |
ത്രൈഗുൺദം ദുസ്ത്യജം ഹിത്വാ
സദ്യോ യാതാസ്തദാത്മതാം || 15 ||

ശ്രുതോ ഭഗീരഥാജ്ജ്ഞേത തസ്യ നാഭോഽപരോഽഭവത് |
സിന്ധുദ്വീപസ്തതസ്തസ്ഥാദയുതായുസ്തതോഽഭവത് || 16 ||

ഋതുപർണോ നലസഖോ യോഽശ്വവിദ്യാമയാനലാത് |
ദത്ത്വാക്ഷഹൃദയം ചാസ്മൈ സർവകാമസ്തു തത്സുതഃ || 17 ||

തതഃ സുദാസസ്തത്പുത്രോ മദയന്തീപതിർനൃപ |
 ആഹുർമിത്രസഹം യം വൈ കൽമാഷാംഘ്രിമുത ക്വചിത് |
 വസിഷ്ഠശാപാദ് രക്ഷോഭൂദനപത്യഃ സ്വകർമണാ || 18 ||

രാജോവാച

കിം നിമിത്തോ ഗുരോഃ ശാപഃ സൗദാസസ്യ മഹാത്മനഃ |
 ഏതദ് വേദിതുമിച്ഛാമഃ കഥ്യതാം ന രഹോ യദി || 19 ||

ശ്രീശുക ഉവാച

സൗദാസോ മൃഗയാം കിഞ്ചിച്ചരൻ രക്ഷോ ജഘാന ഹ |
 മുമോച ഭ്രാതരം സോഽഥ ഗതഃ പ്രതിചികീർഷയാ || 20 ||

സ ചിന്തയന്നഘം രാജ്ഞഃ സുദരുപധരോ ഗൃഹേ |
 ഗുരവേ ഭോക്തുകാമായ പക്ത്വാ നിന്ദയേ നരാമിഷം || 21 ||

പരിവേഷ്യമാണം ഭഗവാൻ വിലോക്യാഭക്ഷ്യമഞ്ജസാ |
 രാജാനമശപത് ക്രുദ്ധോ രക്ഷോ ഹ്യേവം ഭവിഷ്യസി || 22 ||

രക്ഷഃകൃതം തദ് വിദിത്വാ ചക്രേ ദ്വാദശവാർഷികം |
 സോഽപ്യപോഽഞ്ജലിനാഽഽദായ ഗുരും ശപ്തും സമുദ്യതഃ || 23 ||

വാരിതോ മദയന്ത്യാപോ രുശതീഃ പാദയോർജഹൗ |
 ദിശഃ ഖമവനീം സർവം പശ്യഞ്ജീവമയം നൃപഃ || 24 ||

രാക്ഷസം ഭാവമാപന്നഃ പാദേ കൽമാഷതാം ഗതഃ |
 വ്യവായകാലേ ദദ്യുശേ വനൗകോദമ്പതീ ദ്വിജൗ || 25 ||

ക്ഷുധാർതോ ജഗൃഹേ വിപ്രം തത്പത്യാഹാക്യതാർഥവത് |
 ന ഭവാൻ രാക്ഷസഃ സാക്ഷാദിക്ഷ്യാകുണാം മഹാരഥഃ || 26 ||

മദയന്ത്യാഃ പതിർവീര നാധർമം കർതുമർഹസി |
ദേഹി മേഘപത്യകാമായാ അകൃതാർഥം പതിം ദ്വിജം || 27 ||

ദേഹോദ്യം മാനുഷോ രാജൻ പുരുഷസ്യാഖിലാർഥദഃ |
തസ്മാദസ്യ വധോ വീര സർവാർഥവധ ഉച്യതേ || 28 ||

ഏഷ ഹി ബ്രാഹ്മണോ വിദ്വാംസ്തപഃശീലഗുണാൻവിതഃ |
ആരിരാധയിഷുർബ്രഹ്മ മഹാപുരുഷസഞ്ജ്ഞിതം |
സർവഭൂതാത്മഭാവേന ഭൂതേഷ്ചന്തർഹിതം ഗുണൈഃ || 29 ||

സോദ്യം ബ്രഹ്മർഷിവര്യസ്തേ രാജർഷിപ്രവരാദ് വിഭോ |
കഥമർഹതി ധർമജ്ഞേ വധം പിതൂരിവാത്മജഃ || 30 ||

തസ്യ സാധോരപാപസ്യ ഭൂണസ്യ ബ്രഹ്മവാദിനഃ |
കഥം വധം യഥാ ബഭ്രോർമന്യതേ സന്മതോ ഭവാൻ || 31 ||

യദ്യഥം ക്രിയതേ ഭക്ഷസ്തർഹി മാം ഖാദ പൂർവതഃ |
ന ജീവിഷ്യേ വിനാ യേന ക്ഷണം ച മൃതകം യഥാ || 32 ||

ഏവം കരുണഭാഷിൺയാ വിലപന്ത്യാ അനാഥവത് |
വ്യാഘ്രഃ പശുമിവാഖാദത് സൗദാസഃ ശാപമോഹിതഃ || 33 ||

ബ്രാഹ്മണീ വീക്ഷ്യ ദിധിഷും പുരുഷാദേന ഭക്ഷിതം |
ശോചന്ത്യാത്മാനമൂർവീശമശപത് കുപിതാ സതീ || 34 ||

യസ്മാൻമേ ഭക്ഷിതഃ പാപ കാമാർത്തായാഃ പതിസ്ത്വയാ |
തവാപി മൃത്യുരാധാനാദകൃതപ്രജ്ഞേ ദർശിതഃ || 35 ||

ഏവം മിത്രസഹം ശപ്ത്വാ പതിലോകപരായണാ |
തദസ്ഥിനി സമിദ്ധ്യഗ്നുഃ പ്രാസ്യ ഭർതൂർഗതിം ഗതാ || 36 ||

വിശാപോ ദ്വാദശാബ്ദാന്തേ മൈമുനായ സമുദ്യതഃ |
വിജ്ഞായ ബ്രാഹ്മണീശാപം മഹിഷ്യാ സ നിവാരിതഃ || 37 ||

തത ഊർധ്വം സ തത്യാജ സ്ത്രീസുഖം കർമണാപ്രജാഃ |
വസിഷ്ഠസ്തദനുജ്ഞാതോ മദയന്ത്യാം പ്രജാമധാത് || 38 ||

സാ വൈ സപ്ത സമാ ഗർഭ -
മബിഭ്രന്ന വൃജായത |
ജഹ്ന്വേശ്മനോദരം തസ്യാഃ
സോഽശ്മകസ്തേന കഥ്യതേ || 39 ||

അശ്മകാൻമൂലകോ ജജേണ യഃ സ്ത്രീഭിഃ പരിരക്ഷിതഃ |
നാരികവച ഇത്യുക്തോ നിഃക്ഷത്രേ മൂലകോഽഭവത് || 40 ||

തതോ ദശരഥസ്തസ്മാത് പുത്ര ഐഡവിഡസ്തതഃ |
രാജാ വിശ്വസഹോ യസ്യ ഖട്ടാംഗശ്ചക്രവർത്യഭൂത് || 41 ||

യോ ദേവൈരർഥിതോ ദൈത്യാനവധീദ് യുധി ദുർജയഃ |
മുഹൂർതമായുർജ്ജ്ഞാത്വൈത്യ സ്വപുരം സന്ദധേ മനഃ || 42 ||

ന മേ ബ്രഹ്മകുലാത് പ്രാണാഃ കുലദൈവാന ചാത്മജാഃ |
ന ശ്രിയോ ന മഹീ രാജ്യം ന ദാരാശ്ചാതിവൽലഭാഃ || 43 ||

ന ബാൽയേപി മതിർമഹ്യമധർമേ രമതേ ക്വചിത് |
നാപശ്യമുത്തമശ്ലോകാദന്യത് കിഞ്ചന വസ്ത്വഹം || 44 ||

ദേവൈഃ കാമവരോ ദത്തോ മഹ്യം ത്രിഭുവനേശ്വരൈഃ |
ന വൃണേ തമഹം കാമം ഭൂതഭാവനഭാവനഃ || 45 ||

യേ വിക്ഷിപ്തേന്ദ്രിയധിയോ ദേവാസ്തേ സ്വഹൃദി സ്ഥിതം |
ന വിനന്തി പ്രിയം ശശ്വദാത്മാനം കിമുതാപരേ || 46 ||

അഥേഷമായാരചിതേഷു സംഗം

ഗുണേഷു ഗന്ധർവപുരോപമേഷു |

രൂഢം പ്രകൃത്യാഽത്മനി വിശ്വകർതു -

ർഭാവേന ഹിത്വാ തമഹം പ്രപദ്യേ || 47 ||

ഇതി വ്യവസീതോ ബുദ്ധ്യാ നാരായണഗൃഹീതയാ |

ഹിത്വാൻയഭാവമജ്ഞാനം തതഃ സ്വം ഭാവമാശ്രിതഃ || 48 ||

യത് തദ് ബ്രഹ്മ പരം സൂക്ഷ്മമശൂന്യം ശൂന്യകൽപിതം |

ഭഗവാൻ വാസുദേവേതി യം ഗുണന്തി ഹി സാത്വതാഃ || 49 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം

നവമസ്കന്ധേ സൂര്യവംശാനുവർണനേ നവമോഽധ്യായഃ ||